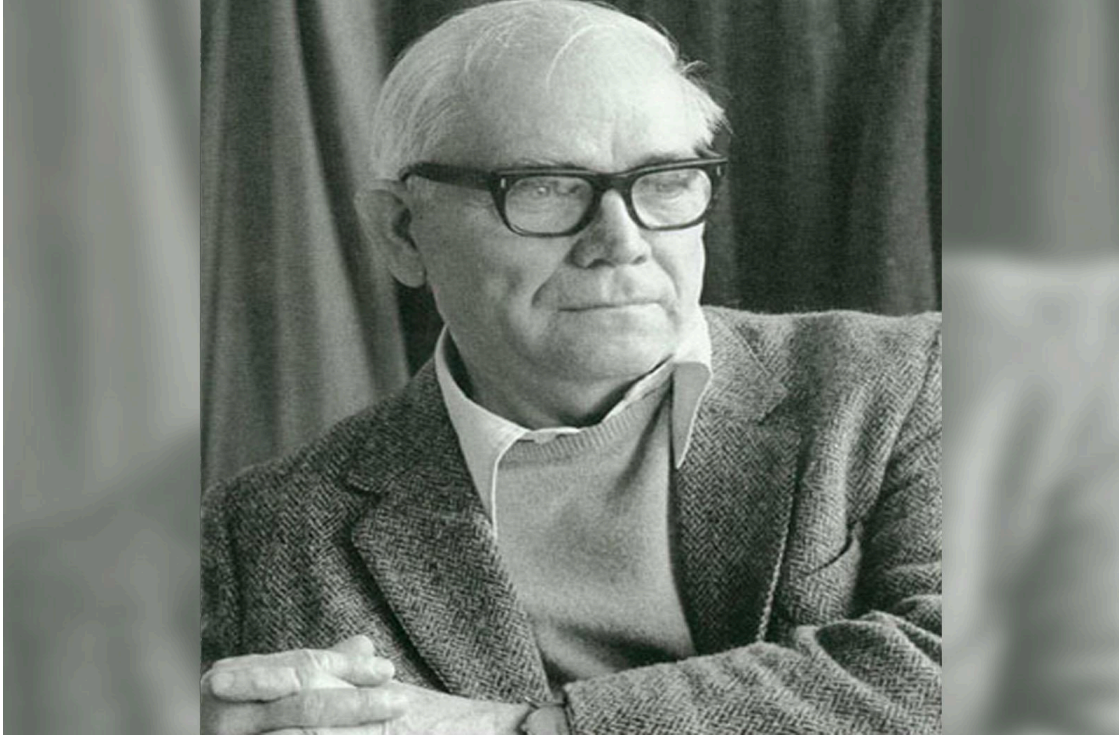


Славетні українці діаспори: Лео Мол – скульптор, митець, геній

110 років від дня народження



«Сьогодні його творами пишаються музеї Канади, Америки, Ватикану, Англії, Італії, Німеччини та України. Він представляв світові красу української культури та вказував на роль України у світовій цивілізації», – Євген Чолій

Лео Моль (справжнє ім'я – Леонід Молодожанин) – видатний канадський скульптор й живописець українського походження, академік Королівської Канадської Академії мистецтв.

Народився Леонід Молодожанин у містечку Полонне 15 січня 1915 р. у родині гончарів. З дитинства батько навчив сина працювати з глиною, отож, не дивно, що хлопець обрав професію скульптора. В роки Другої світової війни Леонід опинився на окупованій нацистами території та як остарбайтер був вивезений до Австрії, а згодом – до Німеччини. Там йому вдалося влаштуватись на роботу за фахом, а згодом, виявивши високий рівень майстерності, отримати ліцензію на право працювати самостійно та навчатись у Берлінській академії мистецтв. У Німеччині Леонід зустрів свою майбутню дружину Маргарет, з котрою після війни переїхав на її батьківщину – у Голландію. Тут наш земляк заснував власну кераміко-гончарну майстерню і завершив мистецьку освіту в академії у Гаазі. У 1947 р. Л.Молодожанин під псевдонімом Лео Мол відкрив першу персональну виставку скульптури.



У 1948 р. молодий скульптор переїхав до Канади, де оселився у Вінніпезі – «столиці» української діаспори. За 60 років життя у Канаді Лео Мол здобув світове визнання, став академіком Королівської академії мистецтв, автором багатьох пам'ятників, зокрема британській королеві Єлизаветі II у Торонто, прем'єр-міністру Канади Дж. Діфенбекерові в Оттаві, 34-му президентові США Д.Ейзенхауеру у Вашингтоні та ін. Чимало робіт майстер виконав для храмів – понад 80 вітражів, близько 100 скульптурних портретів. Його скульптури зберігаються у музеях Італії, Ватикану, Німеччини, США, Канади, України. Робіт у видатного митця було стільки, що 1992 р. у Вінніпезі навіть був створений «Парк скульптур Лео Мола», де під відкритим небом виставлено понад 300 його творів. Є у доробку Л. Молодожанина й пам'ятники українським діячам – Тарасові Шевченку, князю Володимиру Великому, єпископу Шептицькому, які встановлені у США, Канаді, Англії, Аргентині, Бразилії...





Цікаво, що все життя Лео Мол з гордістю наголошував, що родом він з України і, зокрема, – з Полонного. А от відвідати батьківщину Леоніду Молодожанину вдалося лише в перші роки незалежності. Він передав у дар Україні частину творчого доробку, серед якого скульптурні роботи, графічні твори, фотографії, документи, а також моделі пам'ятників, що знаходяться в багатьох країнах світу...

Лео Мол отримав небувале визнання. Він був дуже скромною людиною, на перше місце завжди ставив не гроші, а любов до свого заняття. За життя Лео отримав безліч нагород, але найбільшим символом пошани став його парк, який відкрили у Вінніпезі на його честь — Сад скульптур Лео Мола (The Leo Mol Sculpture Garden). Таким чином місцева влада вирішила репрезентувати подарунок скульптора місту — колекцію його робіт. 300 скульптур знайомлять відвідувачів здебільшого з Україною: починаючи від гуцулів, закінчуючи мавками.

Творчість Лео Мола охоплює понад 80 вітражів та понад 100 скульптурних портретів і монументів, серед яких князь Володимир Великий, Леся Українка, кардинал Йосип Сліпий, Вінстон Черчилль, королева Єлизавета II, папа Іван Павло II, прем'єр-міністр Канади Джон Дифенбейкер, чий пам'ятник стоїть перед парламентом Канади в Оттаві.

Чимало робіт Лео Мола також зберігаються у канадських галереях та приватних колекціях у різних країнах світу включно з Україною. У 1992 році в Канаді відкрили “Сад скульптур Лео Мола”, де зібрано близько 300 його творів.

У 2001 році Лео Мол був відзначений державною нагородою України – орденом “За заслуги” II ступеня.

Відійшов у вічність легендарний український скульптор 4 липня 2009 р. на 95-му році життя.

Визнаний в світі скульптор так мало жив в Україні, але так багато для неї зробив: українські мотиви, культура, традиції в його роботах навіки оселилися у різних куточках світу.

Життя і творчість Лео Мола стали багатим спадком українського мистецтва, втілюючи в собі не лише неперевершений талант, а й дух епохи. Лео Мол став символом відданої праці, глибинної віри й величі української культури, яка з гідністю розцвітає на світовій арені.

Твори

Автор пам'ятників Тарасові Шевченку у Вінніпезі (1961 рік), Вашингтоні (1964), Буенос-Айресі (1971), Санкт-Петербурзі, Оттаві (2011) та Івано-Франківську (2011).. Він також є автором надгробного пам'ятника Іванові Багряному у Новому Ульмі, Німеччина.

29 травня 1988 року у Лондоні місцевою українською громадою з нагоди 1000-ліття хрещення Русі–України встановлений пам'ятник Володимирі Великому роботи скульптора Лео Мола

Серед його скульптурних шедеврів б'юсти:

- прем'єр-міністра Канади Джона Дифенбейкера;
- президента США Дуайта Ейзенхауера;
- римських пап Павла VI, Івана XXIII, та Івана-Павла II;
- кардиналів Йосипа Сліпого й Тіссерана;
- королеви Великої Британії Єлизавети II та інших.

Нагороди, пам'ять

1989 року Лео Мола нагородили найвищою державною нагородою Канади — Орденем Канади.

2000 року отримав провінційну відзнаку — Орден Манітоби.

У 2001 році Лео Мол був відзначений державною нагородою України – орденом “За заслуги” II ступеня.

У 2002 його скульптура «Лісоруби» (англ. *Lumberjacks*) з'явилась на канадській поштовій марці номіналом 48 центів

Серед інших відзнак Лео Мола: почесні докторати від Вінніпезького, Манітобського та Альбертського університетів.

Постановою № 184-VIII Верховної Ради України від 11 лютого 2015 року 100 років з дня народження було відзначене на державному рівні.

Вулиця Лео Мола у місті Полонне Хмельницької області.

Книги про Лео Мола:

- Вітражі катедри Св. Володимира й Ольги у Вінніпегу. Вінніпег, Манітоба, 1977.
- Дмитро Степовик. Скульптор Лео Мол: життя і творчість. Київ, Мистецтво, 1995.

Прочитайте про Леоніда Молодожанина:

- ◆ Єсюнін С. **Лео Мол – видатний скульптор із Полонного** / С. Єсюнін // Є Поділля. – 2010. – 28 січ.
- ◆ Козак М. **Митець світового масштабу** : до 100-річчя від дня народження Лео Мола / М. Козак // Новий шлях. – 2015. – 1 січ.; 8 січ.
- ◆ Корніюк В. **Лео Мол – скульптор від Бога** / В. Корніюк // Пульс. – 2014. – 27 черв. – С.3.
- ◆ **Лео Мол: Я ніяк не міг уявити Шевченка старим** : бесіда із канадським скульптором Лео Модем українського походження (Леонід Молодожанин (з його скорочених імені та прізвища виник псевдо) автором пам'ятника Т. Шевченку у Вашингтоні // Україна молода. – 2001. – 22 трав. – С. 10.
- ◆ Олексенко З. **Скульптор Лео Мол** / З.Олексенко, М.Козак // Полонне. Історія і сучасність. – Полонне, 2006. – с. 236-240.
- ◆ Рожковська Д. **Невизнаний геній свого народу** / Д. Рожковська // Подільські вісті. – 2017. – 16 лют.
- ◆ Степовик Д.В. **Молодожанин Леонід Григорович** (мистецький псевд. Лео Мол) : [(15.01.1915 р., Полонне-11.07.2009 р., Канада)] / Д.В. Степовик // Енциклопедія історії України. Т. 7. – Київ, 2010. – С.41-42.
- ◆ Степовик Д. **Скульптор Лео Мол** : життя і творчість / Д. Степовик. – Київ : Мистецтво, 1995. – 224 с. : іл.

Електронні ресурси:

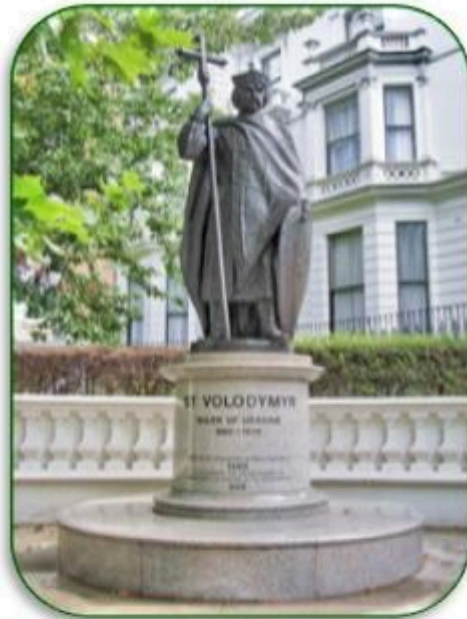
- ◆ **Лео Мол** [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B5%D0%BE_%D0%9C%D0%BE%D0%BB
- ◆ **Лео Мол 1915-2009** [Електронний ресурс] // Бібліотека українського мистецтва. – Режим доступу: <http://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/mol-leo/>
- ◆ **Лео Мол – видатний скульптор зі старої Волині** [Електронний ресурс] // Хроніки Любарта. – Режим доступу: <https://www.hroniky.com/news/view/14204-leo-mol-vydatnyi-skulptor-zi-staroi-volyni>.
- ◆ Степовик Д.В. **Молодожанин Леонід Григорович** [Електронний ресурс] / Д.В.Степовик // Енциклопедія Сучасної України. – Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=69762.
- ◆ **Український скульптор, який ліпив Шевченка і Єлизавету II** [Електронний ресурс] // NEWSУкраїна. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/blogs-51149151>

◆ **Молодожанин Леонід Григорович**(1915–2009) [Електронний ресурс] // Державна наукова архітектурно-будівельна бібліотека імені В.Г.Заболотного. – Режим доступу: <http://dnabb.org/modules.php?name=Pages&go=page&pid=685>.

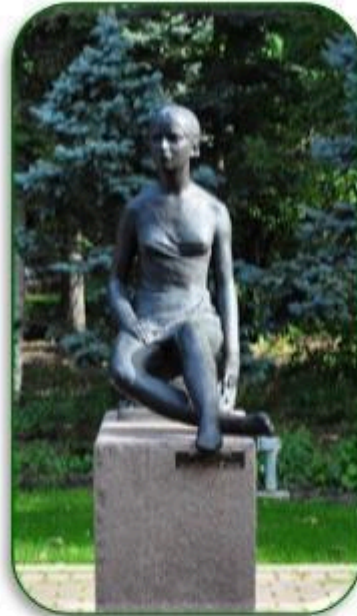
◆ **Славетні українці діаспори: Лео Мол – скульптор, митець, геній** [Електронний ресурс] // Ukrainian. – Режим доступу: <http://ukrainianchi.com/leo-mol/>

◆ **Лео Мол – скульптор від Бога** [Електронний ресурс] // Віче. – Режим доступу: <http://veche.kiev.ua/journal/4077/>

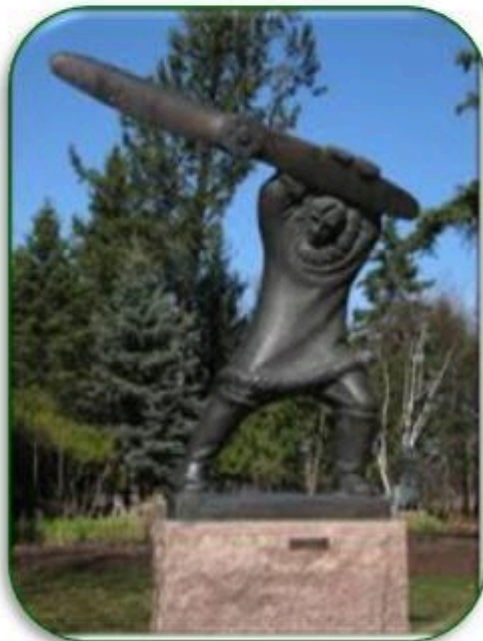
◆ **Коваленко О. Наші люди в Голлівуді : Лео Мол розповів іноземцям про Україну своїми скульптурами** [Електронний ресурс] / О.Коваленко // Волинь. – Режим доступу: <https://www.volyn.com.ua/news/131033-nashi-liudy-v-hollivudi>



*Пам'ятник Володимиру Великому
(Лондон)*



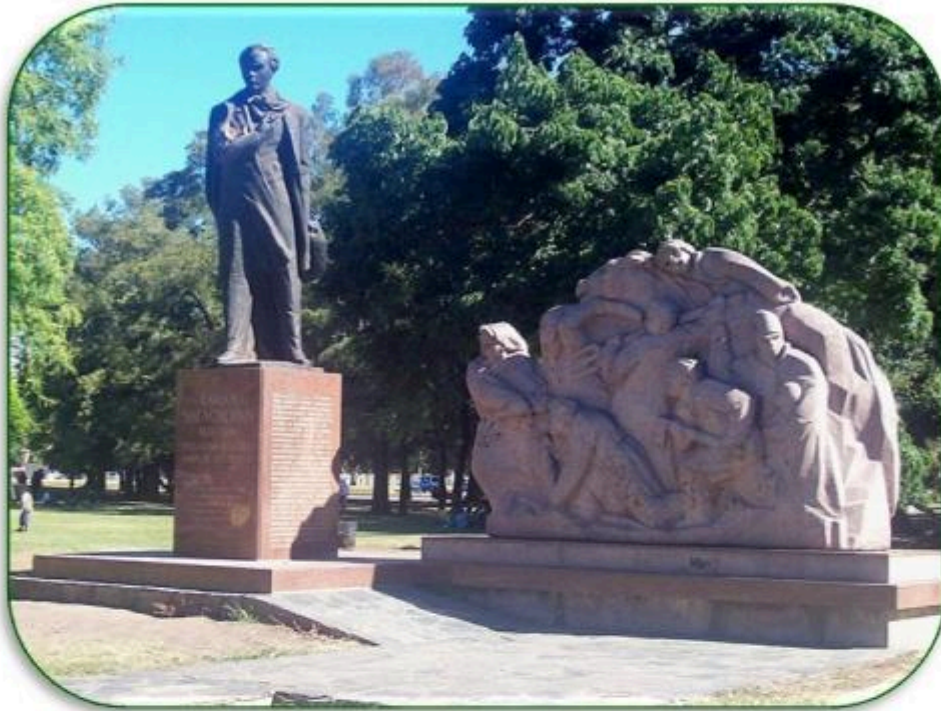
*Скульптура Джейн Лавсон.
1972, Вінніпег*



*Том Лемб. Скульптура. 1991. Бронза
Вінніпег, Канада.*



*Статуя Джона Дифенбейкера
на Парламентському холмі,
Оттава, Канада.*



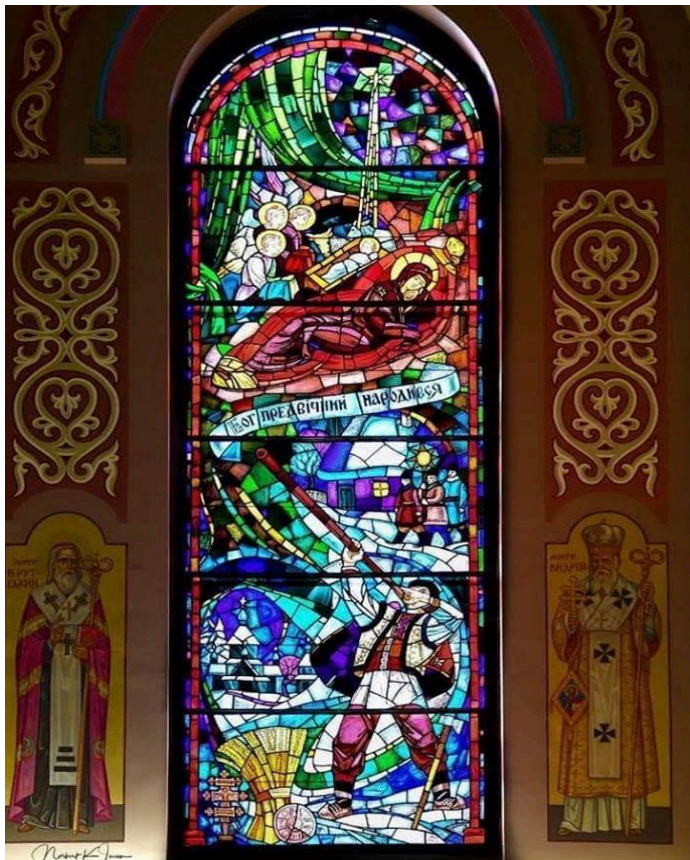
Пам'ятник Т.Шевченку в Буенос-Айресі



Статуя авіатора у фойє Річардсон-білдінг



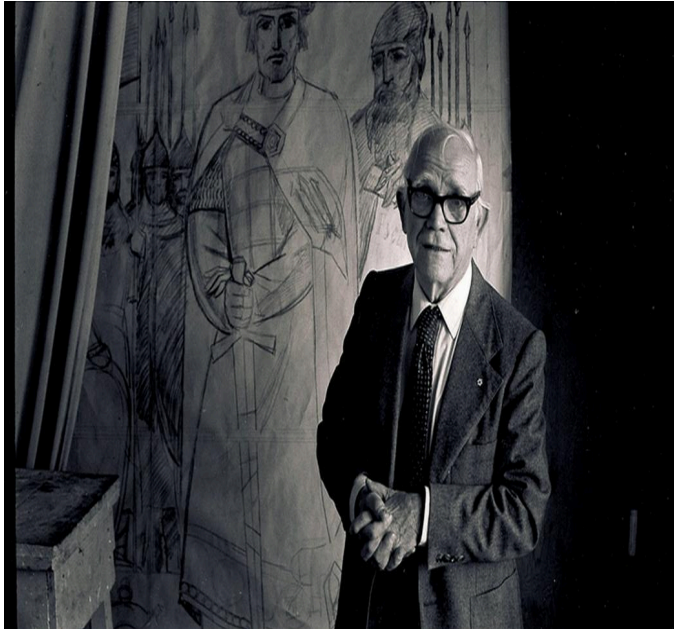
Лео Мол біля створеної ним скульптури королеви Великої Британії Єлизавети II



Вітраж Лео Мола в українській католицькій митрополичій катедрі св..Володимира й Ольги, Вінніпег, Канада. Фото – Norbert K.Iwan



Лео Мол. Пам'ятник Володимиру Ве ликоу у Лондоні.



робота Лео Моля "Лісоруби" на марці пошти Канади



Пам'ятник Тарасові Шевченку в Вашингтоні, США.

Автор Леонід Молодожанин, 1964

Парк скульптур Лео Мола

САД СКУЛЬПТУР ЛЕО МОЛА у Вінніпезі (Канада) - чи не єдиний такий великий парк скульптур одного скульптора в світі. Тут можна побачити понад 300 бронзових скульптур, картин та інших робіт Лео Мола - всю його колекцію вартістю 4 млн доларів, яку він він передав Вінніпегу в 1990 р.

У 1992 р. Канада подарувала скульптору землю, на якій був створений іменний Сад скульптур Лео Мола. У 2003 р. митець закінчив роботу над Садам в Assiniboine Park (Вінніпег), який був мрією його життя.

Пам'ятники Лео Мола також прикрашають низку столичних площ в Європі, Північній та Південній Америці.



